

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

OECD:n suositus tiedon integriteetistä ja siihen kytkeytyvät toimet

OLLI-PEKKA RISSANEN, NICO KÄRÄJÄOJA
21.10.2024

Taustaa

- OECD perusti alkuvuonna 2023 työryhmän valmistelemaan raporttia dis- ja misinformaation vastaamiseksi julkisen hallinnon näkökulmasta.
- Valtiovarainministeriö (JulkiCT) lähti *Public Governance Responses to Mis- and Disinformation* -asiantuntijaryhmän työhön mukaan osana tietopolitiikkatoimia. Ryhmää vetävät USA ja Ranska.
- Työryhmän yhdessä OECD-sihteeristön kanssa valmistelema raportti [*Facts not Fakes - Tackling Disinformation, Strengthening Information Integrity*](#) julkaistiin maaliskuussa 2024.
- Raportin pohjalta on valmisteltu suositusta tiedon integriteetistä (*Recommendation on Information Integrity*).

OECD-suositus tiedon integriteetistä

- Tavoitteena on siirtää painopistettä disinformaation torjumiseen liittyvästä ad hoc – politiikasta järjestelmällisempään lähestymistapaan, jossa tiedon ja laajemmin informaatioympäristön eheyttä vahvistetaan kaikkien yhteiskunnan toimijoiden yhteistyönä.
- Suositusluonnos sisältää toimenpiteitä, jotka on jaettu kolmen toisiaan vahvistavan rakennuspalikan alle:
 - **Yhteiskunnallisen resilienssin vahvistaminen**
 - **Informaatiolähteiden läpinäkyvyyden, moninaisuuden ja vastuullisuuden vahvistaminen**
 - **Institutionaalisen arkkitehtuurin ja avoimen hallinnon käytäntöjen päivittäminen**
- Seuraaville dioille on nostettu esimerkkejä näihin teemoihin liittyvistä toimenpidesuosituksista.

Yhteiskunnallisen resilienssin vahvistaminen

- Parannetaan kansalaisten ymmärrystä nykyaikaisista informaatioympäristöistä ja lisätään heidän taitojaan toimia osana niitä.
 - Lisätään ymmärrystä väärästä tiedosta, disinformaatiosta ja muista tiedon manipuloinnin uhista (ml. tekoälyn tuottaman sisällön riskit), sekä kehitetään digitaalista medialukutaitoa.
- Mahdollistetaan parempi tieto ja ymmärrys siitä, miten disinformaatiota levitetään edistämällä tutkimusta ja siihen sitoutumista akatemian ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa.
 - Otetaan käyttöön tiedonjakomekanismeja sisällöntuottaja-alustojen, sisällön levitysalustojen, kansalaisyhteiskunnan, riippumattomien faktantarkistajien sekä akatemian ja hallitusten kesken.

Yhteiskunnallisen resilienssin vahvistaminen (2)

- Varmistetaan käyttäjien parempi ymmärrys verkkoalustojen toimintatavoista lisäämällä niiden läpinäkyvyyttä ja tiedon jakamista.
 - Tarjotaan tietoa käyttäjille sekä suoritetaan ja julkaistaan säännöllisesti tutkimusta alustasuunnittelun vaihtoehtoista ja disinformaation leviämisen rajoittamiseksi suunniteltujen algoritmisten suositusjärjestelmien vaikutuksista.
- Seurataan ja arvioidaan säännöllisesti politiikkatoimien vaikutuksia tiedon eheyden vahvistamiseksi.

Informaatiolähteiden läpinäkyvyyden, moninaisuuden ja vastuullisuuden vahvistaminen

- Tuetaan riippumatonta ja monipuolista journalismia ja mediaa demokraattisten yhteiskuntien ja ihmisoikeuksien edistämisen keskeisinä osina sekä kehitetään ja tuetaan faktoihin perustuvan ja luotettavan tiedon tuotannon ja jakamisen uusia muotoja.
- Vahvistetaan kansalaisyhteiskunnan, tutkijoiden, teollisuuden ja hallitusten välistä yhteistyötä sekä vahvistetaan edellytyksiä luottaa eri verkkoalustojen järjestelmiin ja prosesseihin rohkaisemalla ja vaatimalla alustoja avoimempaan yhteistyöhön.
- Varmistetaan, että lapset voivat kehittyä ympäristössä, joka varmistaa oikeuden mielipiteen- ja sanavapauteen, tukee heidän kykyään osallistua tulevaisuudessa demokraattisiin prosesseihin, eikä rohkaise digitaalisen teknologian ongelmalliseen tai liialliseen käyttöön.
- Hallitaan ja lievennetään ulkomaisen tiedon manipuloinnin ja häirinnän aiheuttamia riskejä ja vaikutuksia demokratian heikentämiseksi.

Institutionaalisen arkkitehtuurin ja avoimen hallinnon käytäntöjen päivittäminen

- Tuetaan johdonmukaista ja kattavaa lähestymistapaa tiedon ja informaatioympäristön eheyden vahvistamiseksi kehittämällä ja toteuttamalla strategisia kehyksiä tai ohjeistusta, joissa keskitytään erityisesti tiedon eheyden varmistamiseen ja disinformaation torjuntaan tai sisällytetään niihin liittyviä toimia muihin virallisiin asiakirjoihin, kuten digitalisaatiota, demokratiaa, luottamusta, kansallista turvallisuutta, julkista viestintää tai koulutusta koskeviin strategioihin.
- Määritellään tai selvennetään asiaankuuluvien viranomaisten, virastojen tai koordinaatiomekanismien tehtävät ja tavoitteet tiedon eheyden lisäämisessä ja disinformaation vastaamisessa.
- Vähennetään ja ehkäistään vaaliprosesseihin kohdistuvia väärän tiedon ja informaatiovaikuttamisen riskejä ja ylläpidetään turvallista ja suotuisaa toimintaympäristöä.

Institutionaalisen arkkitehtuurin ja avoimen hallinnon käytäntöjen päivittäminen (2)

- Tehostetaan kansainvälistä yhteistyötä kollektiivisten toimien mahdollistamiseksi.
- Tarjotaan valmiuksien kehittämistä ja riittäviä resursseja virkamiehille paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla väärän tiedon analysointiin ja siihen reagointiin.
- Kehitetään, hyväksytään ja toteutetaan aloitteita avoimen hallinnon edistämiseksi ja parannetaan kykyä toimittaa kansalaisille merkityksellistä, oikea-aikaista, luotettavaa tietoa.

Suosituksen valmistelun suuntaa antava aikataulu

- **Loka–marraskuu:** Julkinen konsultaatiokierros.
 - Edistetään Suomessa kontaktoimalla relevantteja tahoja, joiden kanssa on käyty keskusteluja.
 - Lisäksi viedään viestiä eteenpäin avoimen hallinnon verkostoissa.
 - Tarkoituksena ei ole kerätä lausuntoja, vaan eri tahot voivat kommentoida suoraan.
- **Marras–joulukuu:** Suositusluonnoksen viimeistelyä julkisen konsultaation pohjalta. OECD:n sisäisiä komitea- ja neuvostokäsittelyjä.
- **Joulukuu (tai myöhemmin):** Neuvoston hyväksyntä ja suosituksen julkaisu.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!